

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН
Ғылыми кеңес төрағасы,
ҚарМТУ ректоры
Ғазалиев А.М.
«26» 03 2016 г.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)

КОТ 2201 «Кәсіби орыс тілі» пәні

Тіл 12 Тілдік модулі

Мамандығы **5В0701100** – «Биотехнология»

Инновациялық технологиялар факультеті

Орыс және шет тілдері кафедрасы

АЛҒЫСӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген: доцент, орыс және шет тілдері каф. мең. Б.Р. Оспанова, аға оқытушы Д.Б. Глеумбетова

«Орыс және шет тілдері» кафедрасының отырысында талқыланған
«18» наурыз 2016 ж. № 12 хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Б.Р. Оспанова «18»03. 2016 ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Сәулет - құрылыс факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған
«24» наурыз 2016 ж. № 7 хаттама

Төраға _____ Г.Ж. Орынтаева «24» 03. 2016ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

ӨӘ және Х кафедрасымен келісілген

Кафедра меңгерушісі _____ С.К. Кабиева «19» 03. 2016 ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты
 Оспанова Бикеш Ревовна, ф.ғ.к., доцент, кафедра меңгерушісі
 Тлеумбетова Дана Бековна, аға оқытушысы

Орыс және тілдері кафедрасы ҚарМТУ-дың I корпусында орналасқан
 (Бейбітшілік бульвары, 56), 506 ауд., байланыс телефоны 565932, қосымша
 2046.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредит-тер саны Кредит ECTS	Сабақ түрі				СӨЖ сағат саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі	
		Қосылған сағат саны			СӨЖ сағат саны				
		Дәрістер	Прак-тик. сабақ	Зертханалық сабақ.					
4	2 3	-	30	-	30	60	30	90	емтихан

«Кәсіби орыс тілі» пәні техникалық мамандықтар профилі үшін міндетті, өз бетінше аяқталған курс болып табылады. Болашақ мамандарға кәсіби- бағдарлы білім береді.

Пәннің мақсаты

«Кәсіби орыс тілі» пәннің негізгі мақсаты – орыс тілінде коммуникативті құзіреттілікті қалыптастыру және дамыту, маңызды кәсіби жағдайларда дұрыс тілдесімге қабілетті жеке тұлғаның кәсіби бағдарлы тілдік дайындығын қамтамасыз ету.

Пәннің міндеттері

Осы пәнді оқығаннан кейін студенттер:

Түсінік алуы керек:

- ғылыми стиль және оның жанрлары ғылыми мәтіннің құрылысы және оны рәсімдеу туралы түсінік;
- ғылыми мәтінді семантикалық- құрылымдық және лингвистикалық талдаудың әдістері мен тәсілдері туралы;

білуі керек:

- техникалық –дүниетанымдық және қоғамдық –гуманитарлық саладағы ғылыми лексиканы және ғылыми конструкцияларды білу;
- әр түрлі жанрдағы мәтіндерді жасай білу;
- іскери коммуникация және құжаттау негіздері;

істей білу керек:

- ғылыми-кәсіби ақпаратты қорытындылай білу;
- ауызша және жазбаша мәтінді ақпараттық өңдеу негіздерін білу;
- тілдесімнің коммуникативтік интенциясы мен жағдаятына сәйкес тілдік құралдарды таңдай білу;

практикалық машықтануы керек:

- ғылыми-кәсіптік әдебиет мәтіндерін интерпретациялау және талдау технологиялары бойынша практикалық біліктерін қалыптастыру;
- өз бетінше ғылыми ақпараттарды іздеу технологиялары ;
- кәсіби әрекеттесу саласындағы тілдесім стратегиялары мен и тактикасы.

Пререквизиты

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: «Орыс тілі» пәнін және мамандыққа кіріспе пәндерін.

Постреквизиты

«Кәсіби орыс тілі» пәнін оқу кезінде алынған білім «Стандарттау, сертификаттау және өлшеу техникасы», «Биотехнологиялық өндіріс теориялық негіздері», «Биотехнологиялық зерттеулердің автоматикасы», «Гендік инженерия негіздері» пәндерін игеру кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімдер атауы, (тақырыптар)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, с.				
	Дәрістер	Практикалық сабақтар	Зертханалық жұмыс	СОӨЖ	СӨЖ
1. Кәсіби жазба тіл пәндік тіл материалын қалыптастырудың негізі ретінде. Кәсіби жазба тіл пәндік тіл материалын қалыптастырудың негізі ретінде.	-	2	-	2	2
1.1 Кәсіби тіл және оның құрамды бөліктері. Кәсіби терминология ғылыми стилдің негізгі белгісі ретінде.	-	2	-	2	2
1.2 Ғылыми стильді оқыту мамандық тіліне үйрету ретінде.		2		2	2
1.3 Зерттеудің ғылыми әдістері туралы. Тақырыпқа және коммуникативтік міндеттерге сәйкес әдістерді таңдау ережелері.	-	2	-	2	2
1.4 . Ғылыми-зерттеу жұмысының құрылысы. Жұмыс мазмұнына қойылатын талаптар. Графикалық	-	3	-	3	3

тіл, символ тілі.					
1.5 Кәсіптік оқу және кәсіби ғылым саласындағы категориялық түсініктік базалық аппарат.	-	1	-	1	1
1.6 Ресми-іскери мәтіндер және олардың түрлері: заңнамалық, әкімшілік-кеңселік мәтіндер.	-	2	-	2	2
1.7 Мамандық бойынша ғылыми мәтіндермен жұмыс арқылы кәсіби құзіреттілікті дамыту.	-	3	-	3	3
1.8 Кәсіби орыс тілінің басқа пәндермен байланысы.	-	3	-	3	3
2. Ауызша кәсіби ғылыми тіл.	-	4	-	4	4
2.1 Кәсіби саладағы тілдік қатысымның (коммуникативтік құзірет)грамматикалық аспектілері.	-	1	-	1	1
2.2 Кәсіби саладағы тілдік қатысымның негізгі типтері.	-	1	-	1	1
2.3 Қатысым іскери саладағы ірекеттесу және тілдесім әрекеттестігі механизмі ретінде.	-	2	-	2	2
2.4 Кәсіби әлемдегі жеке адамның тілдік коммуникабельдік кеңістігі.	-	1	-	1	1
2.5 Презентациялар және баяндамалар рәсімдеу.	-	1	-	1	1
БАРЛЫҒЫ:	-	30	-	30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

Тақырып 1. Профессиональная письменная речь как основа формирования предметно-языкового материала

Текст как особая речевая единица. Жанры текстов: текст-побуждение (приказ, директивы, рекомендация), текст-ретроспекция и оценка (отчет,

обзор, аннотация), контактоустанавливающие (поздравление, интервью, приглашение и т.д.); лингвистические средства организации текста. Текст и его логико-композиционные модели.

Структурная организация учебного научного текста: а) характеристика раскрываемого содержания, б) способ изложения передаваемого содержания
Типы текстов: описание (предмета, состояния среды), повествование (изображение, информирование), рассуждение (доказательство, объяснение), инструкция (объяснение, алгоритм действий, планирование).

Структурно-семантические особенности текстов. Текст-сообщение о теоретических основах конкретной науки. Текст-описание процесса исследования (эксперимента и его результатов).

1.1 Профессиональный язык и его составляющие. Профессиональная терминология как основной признак научного стиля

Термин как основная понятийная единица научной сферы человеческой деятельности и основная лексическая составляющая научного стиля речи. Научная терминология биологии и микробиологии, языковой и стилистический анализ письменных текстов. Узкоспециальные отраслевые термины. Терминообразование - словообразовательные особенности: 1) суффиксы существительных; 2) интернациональные корни, префиксы, суффиксы.

Терминологические запасы. Их профессиональная характеристика. Специфика и особенности профессионального языка биотехнологии.

1.2 Обучение научному стилю речи как языку специальности

Общая характеристика научного стиля речи как языка специальности. Профессиональный язык, профессиональный жаргон: сходства и различия. Разновидности (подстили) научного стиля речи. Жанры современного научного стиля речи.

1.3 О научных методах исследования. Правила выбора методов в соответствии с темой и коммуникативными задачами

Виды методов для различных направлений исследования. Принципы подбора литературы по теме исследования. Особенности работы с бумажными и электронными носителями.

Значение биотехнологии в решении наиболее актуальных проблем, имеющих жизненно важное значение для выживания всего человечества: производство пищевого белка и разработка новых способов получения энергии. Связь биотехнологии с фундаментальными науками. Биомедицинские технологии (понятие).

1.4 Структура научно-исследовательских работ. Требования к содержанию работы. Графический язык, язык символов

Сокращение. Виды сокращений. Общепринятые сокращения. Средства сокращения слов и словосочетаний. Формы рубрикации текста. Правила

цитирования. Варианты выделения текстовых фрагментов и возможности их использования. Правила оформления сносок. Правила составления библиографии.

1.5 Базовый категориально-понятийный аппарат в учебно-профессиональной и научно-профессиональной сферах

Развитие профессиональных навыков и речевых умений на уровне интерпретации и анализа научно-профессиональных текстов и их разновидностей по их стилевой ориентации.

Научные тексты и их разновидности: собственно-научные, научно-популярные, учебно-справочные. Стилистическое своеобразие разных видов и жанров научных текстов.

Термины и их дефиниции в специальных научных текстах и учебно-научных текстах. Термины в научно-популярных текстах, особенности их образования в русском языке.

Формы представления чужой речи в научном тексте: цитирование, имплицитное введение. Проявление авторской индивидуальности в научном тексте. Интерпретация и анализ композиции профессионально-научного текста. Отзыв о научной работе по специальности.

1.6 Официально-деловые тексты и их разновидности: законодательные, административно-канцелярские

Стилистическое своеобразие разных видов официально-деловых текстов. Распорядительные документы. Документирование трудовых отношений их терминологические особенности.

Своеобразие абзацного членения. Роль и значение рубрицирования, оформление рубрик. Использование систем цифрового и побуквенного обозначения рубрик.

1.7 Развитие профессиональной компетенции при работе с научными текстами по специальности.

Усвоение специального профессионально-ориентированного материала с использованием его в профессиональных ситуациях.

Усвоение типовых языковых конструкций для выражения специальных смыслов профессиональных текстов различных жанров в ходе их интерпретации и анализа.

Субъект действия в контексте научной картины мира: творческий портрет и научный вклад учёных-биологов/ биотехнологов.

Контент текстовика из аутентичных текстов, взятых из печатных и электронных источников.

Ядерная часть вербального компонента языкового портрета ученого-биолога/биотехнолога.

Термины, обозначающие этапы развития биологических наук, их различных научных направлений, течений, школ, методов, принципов, подходов, процессов, законов.

Основные понятия и термины биотехнологии. Объекты биотехнологии. Слагаемые биотехнологического процесса. Структура биотехнологического производства.

Составление тезисов по текстам специальности.

1.8 Связь профессионального русского языка с дисциплинами специальности

Реализация принципа взаимосвязанного обучения: взаимосвязь русского языка с дисциплинами специальности.

Развитие умений самостоятельной работы со справочной литературой, поиск информации по заданной тематике в Интернете.

Составление аннотации на тексты по специальности.

Такырып 2. Устная научно-профессиональная речь

Особенности речевого поведения в профессиональной сфере. Общение как механизм взаимодействия людей. Термины речевой деятельности, в которую включён субъект - языковая активность, речевая ситуация, коммуникация.

Основные единицы общения. Речевое событие, речевое взаимодействие, речевое воздействие. Стимулированный диалог - обращение, предложение, совет, вопросно-ответные комплексы.

Построение устного текста - монолога: последовательность предложений, связанных семантически и формально при помощи различных языковых средств; тематические блоки.

Составление рефератов на тему специальности..

2.1 Грамматический аспект взаимодействия (коммуникативной компетенции) в профессиональной сфере

Прагмалингвистический аспект взаимодействия (стратегии коммуникативной компетенции).

Коммуникативные стратегии: репрезентативная или изобразительная стратегия, нарративная или аналитическая стратегия.

Социолингвистический аспект взаимодействия (тактики коммуникативной компетенции).

Тактики и способности языковой личности при коммуникативной координации в сфере профессионального взаимодействия.

2.2 Основные типы коммуникабельности людей и диалогов в профессиональной сфере

Тактики различных видов коммуникативного сотрудничества (кооперативный тип); тактики лишь одного вида кооперации (конфликтный тип); полемические тактики (центрированный тип).

Виды собеседников: доминантный, мобильный, регидный, интровертный.

2.3 Общение как механизм взаимодействия и речевого воздействия в деловой сфере

Коммуникативные особенности диалогической речи. Типы диалогов: диалог-расспрос, диалог-унисон, диалог-диссонанс, диалог-уточнение, диалог-обсуждение - полилог.

Имитационные модели аспектов профессиональной деятельности.

Переговоры, деловая беседа. Анализ и результаты деловой беседы. Невербальные средства общения: дистанция, личная и социальная зона, мимика, поза, жесты, пауза.

Методические приёмы игрового обучения общению и взаимодействию в профессиональной сфере: Лингвистическая деловая игра «Переговоры».

2.4 Коммуникативное пространство речевой личности в профессиональной картине мира

Индивидуальное когнитивное пространство и коллективное когнитивное пространство как определённым образом структурированная совокупность знаний и представлений, присущих социумам, в которых данная личность действует как специалист.

Речевые тренировки в виде высказываний, выступлений, обмена мнениями о прочитанном, дискуссий на заданную тему, диалогов в коммуникативных ситуациях, связанных с профессиональной деятельностью.

2.5 Правила оформления презентаций и докладов.

Составление презентаций и докладов по темам специальности.

Зертханалық сабақтар тізімі– (бағдарламада қарастырылмаған)

Курстық жобалар - (бағдарламада қарастырылмаған)

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Бір тақырып бойынша алынған арнайы ғылыми мәтіндерден (мәтін таңдау бойынша) терминдерді тауып, олардың дефиницияларын беру.
2. Ақпаратты жинақтаудағы интенсивті тәсіл ретінде мәтін компрессиясының сипаттамасын беру.
3. Ғылыми мәтін интенциясын (негізгі ойын) анықтау. Мәтін (мәтін таңдау бойынша) авторының интенциясын анықтаудың негізгі принциптері.
4. Қысқа және кеңейтілген ақпарат минимумын білу және іскери және анықтама әдебиеттіне арналған мәтін нормасына сипаттама беру.
5. Алда болатын дискуссия жоспарын құрастыру: «Биология/микробиологияның қазіргі өмірдегі рөлі». Ғылыми дискуссияда қолданылатын стандартты тіл орамдары.

Студенттердің білімдерін бағалау критерилері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылаулар көрсеткішінің максималды сомасы (60% -ға дейін) және қорытынды (емтихан) бағасы (40% -ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% -ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру

Бақылау түрі	Тақырыптың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылған әдебиеттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
1	2	3	4	5	6	
Тақырып бойынша тапсырманы орындау	Практикалық сабақтар жоспарына сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	12 апта оқу жоспарына және кестеге сәйкес	Ағымдағы	1-6, 8-13 апта	10
ОСӨЖ бойынша тапсырманы орындау	ОСӨЖ жоспарына сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	12 апта	Ағымдағы	1-6, 8-13 апта	10
СӨЖ бойынша жұмысты қорғау.	СӨЖ жоспарына сәйкес	[1], [2], [4], [5]	Курсты оқу барысында оқу жоспарына және сабақ кестесіне сәйкес	Ағымдағы	5, 13 апта	10
Өзін-өзі бақылауға арналған тапсырмаларды орындау	Жоспарға сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	2 апта	Ағымдағы	8, 14 апта	10
Бақылау жұмысын орындау	Теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын бекіту	[1], [2], [3], [4], [5] Грамматика және теория бойынша материалдарды конспектілеу	1 контакті сағат	Аралық	7, 14 апта	20
емтихан	Проверка усвоения материала дисциплины	Негізгі және қосымша әдебиеттердің толық тізімі	0,4 контакті сағат	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Кәсіби орыс тілі» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймыз

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақтан дәлелді себептерсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студенттің міндетіне жатады.
4. Оқу процессінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық түрін тапсыру
5. Қатыспаған практикалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Жаналина Л.К., Килевая Л.Т., Касымова Р.Т., Маймакова А.Д., Абаева М.К. Язык современной науки: языковые портреты. Учимся искусству научной речи./Учебное пособие. - Алматы, 2010. - 344 с.
2. Колесникова Н.И. От конспекта к диссертации: Учебное пособие по развитию навыков письменной речи. - 2-е изд. - М.: Наука, 2003. - 288 с.
3. Салагаев В.Г. Риторика. Технология сотрудничества: учебное пособие. -Астана: Дарын, 2007. - 304 с.
4. Салагаев В.Г. Студенческие научные работы. Академическая риторика. - Алматы: Раритет, 2004. - 200 с.
5. Культура устной и письменной речи делового человека. Справочник-практикум. М: Наука, 2000. - 314 с.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. Русский язык: Учебное пособие для студентов казахских отделений университета /Под ред. К.К.Ахмедьярова, Ш.К.Жаркынбековой, Х.С.Мухамадиева - Алматы, 2012. -226.
2. Васильева Т.В. Информатика: книга для учащегося: учебное пособие по языку специальности (читаем тексты по специальности; вып. 12). - СПб.: Златоуст, 2012. - 136 с.
3. Салагаев В.Г. Культура делового общения. Деловая риторика. Деловые документы: учебное пособие. - Алматы, 2000. - 200 с.
4. Мухамадиев Х.С. Пособие по научному стилю речи: для казахских отделений университета. - 3-е изд. - Алматы, 2011. - 210 с.
5. Рахманин Л.В. Стилистика деловой речи и редактирование служебных документов: Учеб. пособие. - М.: Высш.шк. - М, 1998. - 192 с.

